

4.2 Overzicht van lasten en baten

In de beleidsbegroting zijn per programma, onder het kopje 'Wat gaat dit kosten', overzichten opgenomen van de raming van lasten en baten inclusief de beoogde toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Daarnaast worden de investeringen per programma uiteengezet. Tevens is hier een overzicht van de geraamde algemene dekkingsmiddelen en een overzicht van overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien opgenomen.

Het BBV schrijft echter voor dat deze overzichten per programma in de financiële begroting worden opgenomen in totaaloverzichten. Reden voor het voorschrijven van totaaloverzichten waarin alleen de financiële gegevens van alle programma's inclusief de algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien zijn opgenomen, is dat het programmaplan veel beleid bevat, waardoor het zicht op de lasten en baten van de totale begroting veelal niet voldoende zal zijn.

Naast het 'totaaloverzicht van lasten en baten' treft u tevens de volgende totaaloverzichten aan:

1. Incidentele lasten en baten;
2. Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves;
3. Recapitulatie van het structurele begrotingsevenwicht;
4. Verschillenanalyse van de begroting 2026 ten opzichte van de begroting 2025 na wijziging.

In deze overzichten worden de cijfers gepresenteerd van de jaren 2026 tot en met 2029, dat zijn de jaarschijven waarover de begroting en de meerjarenraming gaat.

Conform artikel 19 van het BBV dient de toelichting op het overzicht van lasten en baten ook de berekening van het EMU-saldo te bevatten. Dit onderdeel hebben wij meegenomen bij de uiteenzetting van de financiële positie.

4.2.1 Totaaloverzicht van lasten en baten

In onderstaand overzicht treft u voor het begrotingsjaar 2026 de raming van lasten en baten en de beoogde toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves per programma aan. Het overzicht is inclusief de algemene dekkingsmiddelen en overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien.

Overzicht van lasten en baten (bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo	Toevoeging aan reserves	Onttrekking aan reserves	Geraamd resultaat
Programma Bestuur en ondersteuning	5.521	1.384	-4.136	-	-	-4.136
Programma Veiligheid	6.699	216	-6.483	-	4	-6.478
Programma Verkeer en vervoer	15.514	5.724	-9.790	3.905	3.893	-9.802
Programma Economie	14.366	12.412	-1.955	-	50	-1.905
Programma Onderwijs	12.178	2.800	-9.377	254	552	-9.080
Programma Sport, cultuur en recreatie	14.692	2.716	-11.976	420	501	-11.895
Programma Sociaal domein	84.536	28.302	-56.234	4.516	2.813	-57.937
Programma Duurzaamheid	13.382	12.042	-1.340	326	12	-1.654
Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	4.211	2.654	-1.557	-	249	-1.308
Totaal programma's	171.098	68.251	-102.847	9.421	8.073	-104.196
Overzicht Algemene dekkingsmiddelen	882	122.802	121.920	1.835	-	120.084
Overzicht Overhead	15.438	457	-14.982	-	75	-14.907
Bedrag Onvoorzien	100	-	-100	-	-	-100
Totaal primitief	187.519	191.509	3.990	11.256	8.148	882

Hieronder volgt een meerjarenoverzicht van de lasten en baten, inclusief de realisatie uit de jaarrekening 2024. Dit overzicht geeft een integraal beeld van alle incidentele en structurele lasten en baten die zijn opgenomen in het programmaplan.

Toelichting op overzicht van lasten en baten (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024			Begroting 2025 na wijziging			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Lasten en baten									
Programma Bestuur en ondersteuning	5.914	1.636	-4.278	5.197	1.416	-3.781	5.521	1.384	-4.136
Programma Veiligheid	5.852	274	-5.578	6.806	293	-6.512	6.699	216	-6.483
Programma Verkeer en vervoer	11.670	5.533	-6.137	14.325	5.031	-9.295	15.514	5.724	-9.790
Programma Economie	9.240	7.365	-1.874	22.270	20.169	-2.100	14.366	12.412	-1.955
Programma Onderwijs	12.280	5.120	-7.160	13.576	3.063	-10.513	12.178	2.800	-9.377
Programma Sport, cultuur en recreatie	14.693	3.097	-11.596	14.107	2.804	-11.303	14.692	2.716	-11.976
Programma Sociaal domein	76.601	30.327	-46.274	79.114	25.459	-53.655	84.536	28.302	-56.234
Programma Duurzaamheid	14.490	12.042	-2.448	14.840	12.267	-2.573	13.382	12.042	-1.340
Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	6.560	5.445	-1.114	4.875	5.267	391	4.211	2.654	-1.557
Totaal programma's	157.300	70.840	-86.460	175.110	75.770	-99.341	171.098	68.251	-102.847
Overzicht Algemene dekkingsmiddelen	1.415	115.409	113.994	1.369	122.027	120.658	882	122.802	121.920
Overzicht Overhead	14.386	664	-13.722	16.687	432	-16.256	15.438	457	-14.982
Bedrag heffing Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrag Onvoorzien	-	-	-	100	-	-100	100	-	-100
Saldo van lasten en baten voor mutaties in de reserves	173.101	186.913	13.812	193.267	198.228	4.961	187.519	191.509	3.990
Mutaties in de reserves	36.128	35.087	-1.042	22.002	18.179	-3.824	11.256	8.148	-3.108
Totaal saldo van lasten en baten	209.230	222.000	12.770	215.269	216.407	1.137	198.775	199.657	882

Toelichting op overzicht van lasten en baten (bedragen x € 1.000)	2027			2028			2029		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Lasten en baten									
Programma Bestuur en ondersteuning	5.628	1.456	-4.172	5.439	1.420	-4.019	5.159	1.190	-3.969
Programma Veiligheid	6.481	216	-6.265	5.981	216	-5.765	5.987	216	-5.771
Programma Verkeer en vervoer	15.257	5.803	-9.453	15.719	5.765	-9.953	16.396	5.763	-10.632
Programma Economie	38.751	36.835	-1.916	29.559	27.701	-1.858	7.796	5.936	-1.860
Programma Onderwijs	12.125	2.793	-9.332	12.468	2.793	-9.675	10.989	2.793	-8.196
Programma Sport, cultuur en recreatie	14.357	2.171	-12.186	14.501	2.171	-12.329	14.597	2.738	-11.859
Programma Sociaal domein	84.442	27.923	-56.519	77.547	23.272	-54.275	77.400	23.280	-54.120
Programma Duurzaamheid	13.253	12.054	-1.199	13.233	12.108	-1.125	12.555	11.406	-1.149
Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	4.003	1.604	-2.399	3.995	1.604	-2.391	3.993	1.604	-2.389
Totaal programma's	194.296	90.855	-103.441	178.442	77.050	-101.392	154.872	54.926	-99.945
Overzicht Algemene dekkingsmiddelen	1.989	122.804	120.816	2.381	119.270	116.889	2.096	118.263	116.166
Overzicht Overhead	15.568	457	-15.112	15.513	457	-15.057	15.568	457	-15.111
Bedrag Onvoorzien	100	-	-100	100	-	-100	100	-	-100
Saldo van lasten en baten voor mutaties in de reserves	211.953	214.116	2.163	196.436	196.776	341	172.636	173.646	1.010
Mutaties in de reserves	4.043	2.419	-1.624	1.210	1.470	260	3.493	3.776	283
Totaal saldo van lasten en baten	215.996	216.535	539	197.646	198.246	600	176.129	177.421	1.292

4.2.2 Totaaloverzicht incidentele lasten en baten

Om vast te kunnen stellen of er sprake is van een structureel evenwicht is het belangrijk dat er inzicht is in welke baten en lasten incidenteel zijn en welke lasten en baten structureel. Het grootste gedeelte van de begroting bestaat uit structurele lasten en baten. Dit zijn de zaken/budgetten die jaarlijks terugkomen in de begroting. Bij incidentele lasten en baten gaat het primair om bijzondere, significante en eenmalige zaken. Om een post als incidenteel te kunnen aanmerken moeten de volgende uitgangspunten van toepassing zijn: 1. De aard van de raming, 2. Onvoorwaardelijke einddatum en 3. Materiële beïnvloeding. Daarbij worden toevoegingen aan reserves en onttrekkingen aan reserves in beginsel als incidenteel aangemerkt. De uitzondering hierop vormen afschrijvingsreserves. Deze onttrekkingen dienen ter dekking van structurele kapitaallasten en worden daarmee als ook als structureel aangemerkt.

In het hieronder opgenomen overzicht worden de incidentele lasten en baten gepresenteerd.

Incidentele lasten en baten (bedragen x € 1.000)	2026		2027		2028		2029		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Programma Economie									
Grondexploitaties bedrijventerreinen	11.524	344	9.115	27.126	3.494	23.413	3.515	1.847	1
Mutatie balans/winstnemning grondexploitaties	344	11.524	27.126	9.115	23.413	3.494	1.847	3.515	1
Totaal programma Economie	11.868	11.868	36.241	36.241	26.908	26.908	5.362	5.362	
Programma Onderwijs									
Exploitatiekosten realisatie Innovatie en Afstudeercentrum	91	0	0	0	0	0	0	0	2
Totaal programma Onderwijs	91	0	0	0	0	0	0	0	
Programma Sport, cultuur en recreatie									
Verkoop gronden en gebouwen	0	350	0	0	0	0	0	0	3
Totaal programma Sport, cultuur en recreatie	0	350	0	0	0	0	0	0	
Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing									
Stedelijke vernieuwing	240	0	0	0	0	0	0	0	4
Verkoop panden en gronden	0	1.050	0	0	0	0	0	600	3
Totaal programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	240	1.050	0	0	0	0	0	600	
Mutaties reserves:									
Storting algemene Reserve	2.000								
Storting reserve infrastructuur	655		575		214				
Onttrekking reserve infrastructuur i.v.m. afschrijvingsreserves mobiliteit		3.250							

Incidentele lasten en baten (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029				
Onttrekking reserve infrastructuur i.v.m. opwaardering haltes		50						
Storting afschrijvingsreserve mobiliteit	3.250							
Onttrekking afschrijvingsreserve nieuwbouw zwembad		420						
Onttrekking algemene reserve i.v.m. vorming afschrijvingsreserves onderwijs				2.000				
Storting reserve onderwijs	254	218						
Onttrekking reserve onderwijs i.v.m. exploitatie budget locatie Retranchement		170						
Vorming Afschrijvingsreserve onderwijs				2.000				
Onttrekking dekkingsreserve I_Lab		91						
Storting reserve energielasten SGS	420							
Onttrekking reserve energielasten SGS		400						
Storting reserve sociaal domein	2.516	1.832	48					
Onttrekking reserve sociaal domein i.v.m. storting algemene reserve		2.000						
Onttrekking reserve sociaal domein		810	920	4				
Storting reserve duurzaamheid	322	386	386	386				
Onttrekking reserve duurzaamheid i.v.m. vorming afschrijvingsreserve duurzaamheid			375					
Storting egalisatiereserve afvalstoffenheffing	4	1	17	17				
Storting Afschrijvingsreserve verduurzamen oude stadhuis		375						
Onttrekking reserve stedelijke ontwikkeling		240						
Storting aflossingsreserve	1.811	632	521	1.066				
Totaal mutaties reserves	11.232	7.431	4.019	1.294	1.187	0	3.469	2.004
Totaal incidentele lasten en baten	23.431	20.699	40.259	37.535	28.094	26.908	8.831	7.967

Hieronder worden de incidentele lasten en baten van de programma's kort toegelicht. Voor een toelichting op de mutaties van de reserves wordt verwezen naar de bijlage 'Reserves'.

1. Grondexploitaties bedrijventerreinen/Mutatie balans/winstneming

Op het programma Economie worden baten en lasten geraamd die verband houden met de ontwikkeling van de diverse grondposities. Deze baten en lasten worden conform de richtlijnen verwerkt in de balansposities van de diverse grondposities, deze zijn incidenteel.

2. Exploitatiekosten realisatie Innovatie en Afstudeercentrum

Dit betreft het exploitatiebudget voor de aanloop- en implementatiekosten voor het realiseren van het i_lab zoals 10 juni 2021 in de raad is besloten. Deze incidentele lasten worden gedekt uit de hiervoor gevormde dekkingsreserve i_lab.

3. Verkoop panden en gronden

De eventuele lasten en baten van verkochte panden en gronden zijn incidenteel.

4. Stedelijke vernieuwing

Voor de verschillende transformatielocaties (vleugels van de stad, schoollocaties etc.) zijn voorinvesteringen nodig om de businesscase en raadskaders te kunnen uitwerken. Denk aan kosten voor stedenbouwkundig raamwerk, milieuonderzoeken (bodem, geluid, lucht, stikstof, flora en fauna), inhuur projectleider, planeconoom, participatiebijeenkomsten, aanbesteding en juristen. De kosten moeten beschouwd worden als voorinvestering en kunnen later verhaald worden op ontwikkelende partijen. Om dit voortraject te versnellen is uit de reserve Stedelijke Ontwikkeling € 240.000 incidenteel ter beschikking gesteld.

4.2.3 Totaaloverzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Om vast te kunnen stellen of er sprake is van een structureel evenwicht, is het van belang om aan te geven welke mutaties in de reserves structureel van aard zijn. In de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 is er sprake van enkele structurele onttrekkingen en een structurele storting. Deze zijn opgenomen in het onderstaande overzicht. Het betreft hier onttrekkingen ter dekking van kapitaallasten, die overeenkomstig de BBV-notitie over incidentele en structurele baten en lasten als structureel worden aangemerkt. De storting in de aflossingsreserve betreft het rendement van de aandelen Stedin.

Structurele mutaties reserves (bedragen x € 1.000)	Begroting 2026		2027		2028		2029	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
<u>Programma Veiligheid</u>								
Onttrekking afschrijvingsreserves programma Veiligheid		4		4		4		4
<u>Programma Verkeer en vervoer</u>								
Onttrekking afschrijvingsreserves programma Verkeer en Vervoer		173		232		288		589
<u>Programma Economie</u>								
Onttrekking afschrijvingsreserve programma Economie		50		50		50		50
<u>Programma Onderwijs</u>								
Onttrekking afschrijvingsreserves programma Onderwijs		291		515		618		618
<u>Programma Sport, Cultuur en Recreatie</u>								
Onttrekking afschrijvingsreserves programma Sport, Cultuur en Recreatie		101		224		435		435
<u>Programma Sociaal Domein</u>								
Onttrekking afschrijvingsreserves programma Sociaal Domein		3		3		3		3
<u>Programma Duurzaamheid</u>								
Onttrekking afschrijvingsreserves programma Duurzaamheid		12		12		12		12
<u>Programma Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing</u>								
Onttrekking afschrijvingreserves programma VROSV		9		9		9		9
<u>Algemene dekkingsmiddelen</u>								
Storting aflossingsreserve rendement Stedin	24		24		24		24	
<u>Programma Overhead</u>								
Onttrekking afschrijvingsreserves programma Overhead		75		77		52		52
Totaal structurele mutaties reserves	24	718	24	1.126	24	1.471	24	1.772

Structurele reservemutaties met afschrijvingsverloop investeringen

Omschrijving	Reserve 1-1-26	Reserve 31-12-29	Boekwaarde 1-1-26	Boekwaarde 31-12-29	levensduur	afschrijvings- lasten	dekking	dekking vanaf
<u>Volledig gedekt</u>								
Verbouwing Hoefslag 6 tbv I_lab	811	649	676	541	20	34	41	2026
Inrichting Hoefslag 6 tbv I_lab	150	110	125	100	15	8	10	2026
Openbare ruimte tbv I_lab	540	486	450	405	40	11	13	2026
Bruggen, kunstwerken 2022	233	201	233	201	30	8	8	2025
Twee 360 graden camera's	26	9	26	9	10	4	4	2022
Meekoppelkans Ravelijn	311	280	311	280	40	8	8	2026
Meekoppelkans Woelse Waard	104	94	104	94	40	3	3	2026
Stadsafsluitingen	58	29	58	29	10	7	7	2025
Openbare ruimte Gorcumse martelaren	170	102	170	102	10	17	17	2026
Verbouwing Elzenhof	50	40	50	40	20	3	3	2026
Verduurzamen Schuttersplein	428	314	428	314	15	29	29	2026
Verduurzamen Havendienst	54	40	54	40	15	4	4	2026
Verduurzamen Oosterbleek	130	104	0	104	15	9	9	2027
Verduurzamen Oude Stadhuis	0	325	2	325	15	25	25	2028
Kades Stationsweg	389	327	389	327	25	16	16	2026
Beschoeiing de Wetering	243	194	243	194	20	12	12	2026
Kades Mollenburgseweg / Valkeniersweg	392	329	392	329	25	16	16	2026
Vervangen brug Haagje	140	118	140	118	25	6	6	2026
Verduurzamen openbare verlichting 2024	522	470	522	470	40	13	13	2026
Verduurzamen openbare verlichting 2025	522	470	522	470	40	13	13	2026
Top tien fietsknelpunten 2024	71	64	71	64	40	2	2	2026

Omschrijving	Reserve 1-1-26	Reserve 31-12-29	Boekwaarde 1-1-26	Boekwaarde 31-12-29	levensduur	afschrijvings- lasten	dekking	dekking vanaf
Top tien fietsknelpunten 2025	279	251	279	251	40	7	7	2026
Top tien fietsknelpunten 2026	300	278	0	278	40	8	8	2027
Herinrichting Mollenburgseweg	250	231	0	231	40	6	6	2027
Faciliteren cultuur in museum	150	120	150	120	20	8	8	2026
<u>Gedeeltelijk gedekt</u>								
Avelingen	693	495	870	621	20	62	50	2020
Tracé Oost II	555	490	2.666	2.352	40	78	16	2020
Herinrichting Banneweg	1.795	1.660	1.202	1.744	40	47	45	2027
Herinrichting Banneweg fase 2	1.256	1.193	2.110	11.707	40	308	31	2028
Herinrichting Park 10e Penninglaan	88	72	402	329	25	18	4	2023
Herinrichting Haarsekades	2.350	2.115	2.448	2.203	40	61	59	2026
Inrichting terrein Bullekeslaan 5	79	44	272	214	10	14	9	2025
Fietsvoorziening Nieuwe Hoven	1.000	950	0	1.009	40	27	25	2028
Keerwand Den Uijlstraat	2.825	2.486	392	2.637	25	120	113	2027
Nieuwbouw Caribabad ¹	9.825	9.083	1.123	19.998	40	varieert	varieert	2028
Nieuwe Lingebrug	7.720	7.527	553	16.868	40	433	193	2029
Kwaliteitsimpuls buiten de Waterpoort	40	35	27	123	25	6	2	2027
Vervangen wegen 2025	1.326	1.193	1.721	1.549	40	43	33	2026
Verbouwing Vries Robbeweg	2.609	2.218	270	2.931	20	172	130	2027
VW transporter 2023	36	22	65	39	10	7	4	2026
Vervanging kade Paardenwater 21	355	298	385	323	25	15	14	2026
Warmtenet Stadhuis	997	797	1.192	954	20	60	50	2026
Vervangende nieuwbouw Gilde	2.970	2.732	18.610	17.121	50	372	59	2026
Mobiliteit	1.080	4.222	0	5.034	40	126	108	2029
Gymzaal J. van Egmond	500	400	555	444	20	28	25	2026
Verduurzamen Gildenplein	1.397	1.118	697	1.153	15	96	93	2027

Omschrijving	Reserve 1-1-26	Reserve 31-12-29	Boekwaarde 1-1-26	Boekwaarde 31-12-29	levensduur	afschrijvings- lasten	dekking	dekking vanaf
De Nieuwe Doelen	1.000	950	243	6.647	40	175	25	2028
Huisvesting JP Waale	1.000	800	1.675	1.340	20	84	50	2026
Gymcapaciteit t Gilde	1.847	1.773	274	5.817	50	121	37	2028
Vervangingsplan inventaris 2023	25	20	82	144	15	12	2	2027
Aanpassing Hiemstralaan de Burcht	1.555	1.244	1.570	1.256	20	78	78	2026
Uitbreiding Retranchement	3.332	3.199	527	6.816	50	142	67	2028
Skatepark Gijs van Andelpark	100	80	150	120	20	8	5	2026
IHP jaarschijf 2029	0	2.000	0	2.000	20	100	100	2030
ICT 2023	50	0	246	0	4	123	25	2024
Totaal	54.728	54.851	45.723	118.928		3.213	1.740	

1. Annuitaire investering, dekking en afschrijving zijn dus ieder jaar verschillend

4.3 Recapitulatie structureel begrotingsevenwicht

In het onderdeel 'Overzicht van lasten en baten' zijn diverse overzichten gepresenteerd van de lasten en baten per programma inclusief de algemene dekkingsmiddelen en van overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien. Hierin zijn de totale lasten en baten, de incidentele lasten en baten en de structurele mutaties van de reserves weergegeven. Deze gegevens geven een beeld over het structureel begrotingsevenwicht. Op basis van het overzicht op de volgende pagina kan worden geconcludeerd dat de begroting structureel in evenwicht is.